

Ker je ta „Narodov“ članek namenjen častitim Matičarjem, kar se tiče oglasa in delovanja posamnih dosedanjih Matičnih odbornikov, zato je treba na očitjanje „zvijač“ dati nekoliko odgovora — „sine ira et studio“.

Častitim Matičarjem, kateri pazljivo prebirajo poročila v Matičnih skupščinah, ki jih sploh naznanjajo „Novice“ in so razglašena v Matičnih „Letopisih“, dobro vedó, kdo kaj dela Matici na korist in kdo zlasti izmed ljubljanskih odbornikov je redno pričujoč v odborovih sejah. Ta poročila so avtentično zrcalo, ki kaže delavnost vsakega odbornika. O delavnosti g. dr. Vošnjaka na pr. beremo, da je bil doslé ustanovnik, in v začetku marljiv poverjenik v Slovenski Bistrici (pozneje je opešala njegova delalnost), da je sestavil in nasvetoval osnovo ter naprosil pisatelje za knjigo „Slovenski Štajer“ že 1867. leta, ki pa čez 1. in 3. snopič vkljub mnogim nagovarjanjem in dopisom — noče dalje naprej, tako, da brž ko ne ostane brez 2. in 4. snopiča in so stroški za nepopolno knjigo skoro zavrženi; znano je dalje, da je v svoj in in svojih tovarišev prid (vsaj v oklicu „narodne tiskarnice“ v 129. listu 1871. leta vabi „Slov. Nar.“ delničarje tako-le: **„podvzetje je denarno, ki vrže vsled navadnih skušenj najmanj svoje gotove obresti, sčasom še dobiček“**) na vse kriplje pisaril, delal in glasoval zoper Matično tiskarnico, ki bi bila narodnemu zavodu Matičnemu na veliko korist. Pripoveduje se tudi — ali je res ali ne, to nas ne briga — da je mnogo Matici neprijaznih spisov dal tiskati v „Narod“ in slogo podiral, kjer jo je našel. Znanе so njegove besede, da „bobnati se mora“ in od tod mu je ostal priimek „velikega bobnarja“. Na Štajarskem je izbobnal ter je prišel „bobnat“ na Kranjsko. Kedar umrje, mora se mu kot znamenje teh njegovih zaslug „veliki boben“ položiti na grob njegov.

O zaslugah, ki jih za Matico imajo kandidatje v „Narodu“ nasvetovani, ne bomo govorili, ker jih ne poznamo in sicer nikomur nočemo kratiti privatne njegove časti, le o gosp. Jurčiču hočemo povedati, da doslé niti spisa niti solda ni dal Matici, doslé še celó ni njen ud (lepa ilustracija vsega „Narodovega“ nasveta!) pač pa je Matici v kvar pikal odbor in predsednika, kolikor je le mogel, ali vsaj o nju v list sprejemal pikalne dopise in celó vvodne članke, kolikor jih je mogel dobiti. Res lepe zasluge novega „Narodovega“ odbornika! Ali se gospoda Vošnjak in Jurčič v zaslugah za slovenski narod sploh in posebe o Matici smeta meriti z visokočastitim g. Fr. Kosarjem, ki ga je „Narod“ izpustil iz kandidatov svojih, o tem naj sodijo Slovenci sami. Koliko je pa sicer dr. Vošnjaku mar za take možé, ki imajo očitno pred svetom ležeče zasluge za Matico, to je dosti očitno pokazal pri volitvah v poslednjem občnem zboru, ko je hotel iz odbora bacniti g. dr. Costo, g. Lesarja, g. Marna in g. Praprotnika!

Da po vsem tem „Novice“ ne morejo priporočati dr. Vošnjaka, vsak lahko sprevi, kdor ne sodi pristransko. — Da so izpustile g. dr. Pogačarja, mislile so s tem vstreči prečastitemu proštu samemu, kajti celó malo se je vdeleževal odborovih in zborovih sej; bil je pa pri oni odborovi seji, kjer je šlo za tiskarnico Matično ter je tudi kot delničar „Nar.“ tiskarnice pomagal Matično pokopat; prav njegov glas je njej zapel „requiescat in pace!“

„Narodov“ poročevalec dr. Costi in „Novicam“ očita zvijačo v tem, da niso imenovani odborniki, ki imajo odstopiti po pravilih.

Na kateri strani so zvijače, to svet najlože sodi iz obravnav Matičnih za tiskarnico! „Novicam“ kot časniku ni bilo za drugo mar, kot svojim prijateljem

brez sile priporočati 11 odbornikov, ktere naj volijo v prihodnjem zboru; celó abotno je pa o „strahu“ „Novic“ govoriti, da so izpustile dr. Vošnjaka in dr. Pogačarja! „Novice“ so svetu že dosti dokazale, da ne poznajo strahu pred nikomur, a tudi tihotapstva ne. „Novice“ okoli tako imenovanih „Mladoslovencev“, naj bodo veliki gospodje ali mali, stari ali mladi, duhovni ali svetni, ne hodijo kakor mačka okoli vrele kaše; one so že večkrat odločno rekly: naša pot je druga kakor vaša! Ves svet, ki „Novice“ bere, vé, za kaj se one poganjajo 30 let; programa „Mladoslovenskega“ še danes ne poznamo. „Reform“ ga je unikat skušala razložiti, govoreča o „Mladoturkih“.

Res je pa to, da doslé so v oklicu Matičnega predsedstva z imenom bili naznanjani dotični odborniki, ki izstopijo, to pa zato, ker so doslé vselej bili tudi imenovani v odborovi skupščini, ki je pripravljala za občni zbor. Letos se pa to v skupščini 9. junija ni zgodilo; zakaj g. dr. Vošnjak ni sprožil te točke? Prav za prav pa je to tudi prejšnja leta bilo odveč, vsaj ima vsak Matičar v rokah imenik odbornikov in pri vsakem imenu stoji številka z opombo, ki kaže leto, kedaj je bil izvoljen v odbor; štiri leta potem menda lahko vsaki prišteje, da izvé, kedaj ima po pravilih odstopiti ta ali ta. — Da so se naši volilci pozorni storili na to, da mnogi ne volijo g. dr. Razlag-a, zahtevala je resnica, kajti vsi drugi so bili v volilnem odseku enoglasno sprejeti, za dr. Razlaga bila je le manjšina.

Da bi mi hoteli o „zvijačah“ govoriti, kako so „Narodovi“ mandatarji od hiše do hiše lovili Matičarje na limanice, imeli bi marsikaj svetu povedati (in če bo treba, bomo tudi); za zdaj naj povemo le en sam faktum, in nepristranski bralci jih menda ne bodo zahtevali še več. Vprašamo le gospode lovce: ali je pošteno to, da se komu vleva podpisati volilni list **mrtvega uda?** ali pa za živega **nepričujočega**, ki mu nobene pooblastnice ni dal? In to se je zgodilo!! In ljudje, ki tako ravnajo, drznejo se o „zvijačah“ govoriti?! —

Če končno vzamemo imenik „Narodovih“ kandidatov v roke, vidimo napisane te-le odbornike: dr. Pogačarja, dr. Razlaga, dr. Vončino, dr. Vošnjaka, Petra Graselli-a, Jož. Jurčiča, prof. Voduška, dr. Geršaka, dr. Mencinger-a, dr. Samca, in Iv. Žužo. — Vsi gospodje razun enega, dr. Vončine — so delničarji „Narodove tiskarnice“. — Ali je ta kompozicija gol naključek ali je prevdarjen naklep? Na svetu je sicer mnogo prigodeb po naključbi, al — nekako prečuden bil bi tak velikansk naključek, če pomislimo, da Matica vsako leto daje tiskarnici mnogo zaslúška po tisku svojih del, — da ima za tiskarnico pravno hišo itd. Asociacija idéj pripelje mislečega človeka nehoté do tega, da kompoziterju „Narodovih“ kandidatov po Schillerju kliče: „Spiegelberg, ich kenne dich!“

Dopisi.

Iz Rikola pri Trstu 9. sept. — V poslednjem listu „Soče“ se dopisnik iz Rikola huduje nad tukajšnjim g. županom, da je na slavaloku pri plesišču postavil laški napis „S. Rocho“ in izrazuje željo, naj bi župan prihodnje leto slovenskega sv. Roka pripravil! — Napis svetnika na mestu za ples je vsakega poštenega katoličana globoko v srce žalil; kedaj in kje neki so kristijani svetnike s plesom častili? Tako so delali in delajo še pogani, ki svojim malikom pleše in druga razveseljevanja na čast napravljajo. Še tržaški časnik „L' Operaio“, kteremu pač nobeden ne more podtikati

klerikalnosti (že imé njegovo kaže, čigav organ da je) se je v svojem poslednjem listu nad tem katoliški veri in katol. čutljeju razžaljivim napisom spodtikal in ostro grajal grdo navado ob slovesnosti kakega svetnika, plese ali tako imenovane šagre napravljati. Zatoraj pa mi Rikolski katoličani protestujemo zoper to, da se še kedaj imé sv. Roka na slavoloke pri plesišči postavi. Če pa g. župana le tišči kak napis, naj ga naredi Bahu, Veneri itd. Vsaka stvar na svojem mestu!

Rokolčan v imenu več družih.

V Goričah nad Kranjem 12. sept. F. G. — Ves svet o naši gorenski vasici molči, dasiravno bi se o njej dosto zanimivega dalo govoriti, posebno o napredku sadjerejskem in umnem obdelovanji poljá. Če primerjamo sedanji stan tega z onim pred 5 leti, moramo očitno priznati, da naši marljivi kmetovalci o sadjereji in o kmetijstvu sploh lepo napredujejo. Vrti zasajeni so z mnogovrstnim žlahnim sadjem ter se od leta do leta tudi širijo in lepšajo. Posebno rado in hitro rodi pri nas češpljevo drevje, kterege je po naših grobljah veliko zasajenega in izvrstno lep sad donša;*) le žalibog, da sušilnice (paštbe) so za sadje v našem kraju vse premajhne in večidel slabo napravljene.***) Češplje so obrodile letos v zavetji in blizo pohištev nenavadno tako bogato, da se drevju veje razkrehavajo in lomijo; tudi hruške so še precej rodile, le jabelno drevje, kterege prav polni so vrti naših Gorencev, ni letos obrodilo. — Letina v naši okolici je, hvala Bogu, letos tako dobra, da takošne stari možje ne pomnijo. Ajda, na ktereje so čbelice veliko sladkega medú nabrale, je polna ko brinje in obeta bogato žetvo. Tudi sirovina lepo raste in debelo koréni.

Novomesto. (Očitna zahvala.) Za zdatno podporo 400 gold., ktero so Njih Veličanstvo presvitli cesar v razdelitev med najpotrebnejše pogorelce v vasi Zalog iz Svojega pokloniti blagovolili, se Njih Veličanstvu v imenu pogorelcev očitna zahvala izrekuje.

C. k. okrajni glavar: Ekel l. r.

Iz Kamnika 14. sept. — Prihodnjo nedeljo, to je 22. t. m. se bo čitalnica, ktera se je preselila od Krištofa v Grašekovo hišo na Šutni, slovesno odprla. Program besedi je: a) govor, b) petje, c) vesela igra „Čapek“, d) ples. Vse rodoljube vabi odbor, ki se tudi zahvaljuje ob enem Krištofovi hiši, zlasti gospej mami za dobro postrežbo in za vse drugo!

Iz Trzina. — Pri volitvi županijskega starešinstva za občino Trzinsko 16. dne u. m. je bil za župana izvoljen posestnik Janez Ložar, za županijska svetovalca pa posestnika Jernej Dimic in France Narobe.

Z nad Vipave 7. sept. (Predrzní rop) se je po 4 letih pripetil tukaj že v drugo. Kdor je potoval že skozi vipavsko dolino, zagledal je lahko na levo doli od Loga v bregu malo nad vasjo Dolenje malo podružnico Planinske fare. Pri tej cerkvici sta bila pred 5 leti še dva stara dobra zvana čez cent in čez dva, pa pred 4 leti odnesli so neko noč tuji potepuhi v prvo manjšega, ki so ga popred v kosove razbili na mestu; letos v noči med 26. in 27. avgustom pa zopet družega, večega, ki so ga tudi na mestu razbili in odnesli. Do zdaj roparjev še niso zasačili. Tako je zdaj cerkvica ta brez zvonov kot turška minareta. To sem naznanil za tega del, da bi sem ter tje bolj pazili, kjer so slabo vtrjeni zvonovi, da bi si odvrnili škodo. Tukaj ni zmodrilo ljudi, da bi bili po prvem slučaju družega s tem odvrnili, ko bi bili zvon utrdili ali pa zvonik po-

pravili, in vredili nočno stražo, ki je ravno tū po vse zanemarjena.

Iz Ljubljane. (Iz seje deželne odbora 13. septembra.)

Po predlogu c. kr. deželnega šolskega sveta se je za zidanje šole v Vrabčah v proračun normalnega šolskega zaklada za leto 1873. postavila podpora s 500 gold., — za šolskega učitelja v Polici pa podpora 50 gold. — O napravi dobre vozne ceste do železnične postaje na Trati se bode prihodnjemu deželnemu zboru poročalo. — Na prošnjo učiteljskega društva se bodeta 25. septembra t. l. njegovemu zboru oba oddelka deželnega muzeja odprla. — Vsled dopisa c. k. deželne vlade o izpeljavi državne postave od 27. julija l. 1871. zastran oskrbovanja odgonstva (šuba), ktero je od 1. julija t. l. le provizorično občinam izročeno, se bode predložil prihodnjemu deželnemu zboru načrt deželne postave. — C. kr. deželna vlada je vsled ministerkega ukaza od 13. avgusta t. l. deželnemu odboru naznanila, da se naprava slovenske pravdoznanske akademije v Ljubljani ne dovoli; o predlogu za vpeljavo slovenskega učnega jezika na kranjskih gimnazijah pa je odgovorila, da se je vpeljal po ukazu od 8. oktobra l. 1871. v nižih razredih vseh srednjih šol na Kranjskem slovenski učni jezik za poskušnjo deloma brez izjemka, deloma v paralelkah, ter da se je vže z ukazom od 30. septembra 1870. leta zapovedalo, da se presnuje nižja gimnazija v Kranji v realni gimnazij s slovenskim učnim jezikom; z ukazom od 13. decembra leta 1871. se je pa določba zastran sprejema učencev na viši realki v Ljubljani v nemško ali slovensko paralelko prepustila starišem in oskrbnikom dotičnih učencev.

— (Iz deželnega šolskega sveta.) Ukaz c. kr. ministerstva nauka naznanja, da preparandija ženska ima biti 4letna, moška pa do 1874. l. še ostane 3letna; — nasvetovana sta bila c. k. ministerstvu učitelja za žensko preparandijo za matematično-prirodopisne in pa jezikovo-zgodovinske predmete, in pa učiteljica za vadnico te preparandije; — dovolilo se je, da se razpustijo vsi krajni šolski sveti okraja Črnomeljskega; — naprava ljudske šole v spodnji Šiški, kteri je zagotovljena zdatna podpora, je bila neobhodno potrebna spoznana; — za zidanje šole v Vrabčah se je iz normalnega šolskega zaklada dovolilo 500 gold.

— (V poslednji seji deželne komisije za povzdigo konjereje) je bilo po natančnem prevdarku sklenjeno, da — gledé na to, ker gorenska stran Radolškega okraja ima toliko kobil kakor noben drug okraj in je zato prejšnji čas 14 cesarskih žebcev ondi bilo nastavljenih — v Radolškem okraji dobijo žebce težkega Pincgavskega plemena sledeči gospodarji: France Vuherar v Rečici (žebca z imenom „Selo“), Janez Slivnik v spodnjih Gorjah (žebca z imenom „Gorjanec“), Andrej Kršišnik iz Žerovnice (žebca z imenom „Storžič“), — v Kranjskem okraji: Janez Šimnovec iz Praprotnice Police (žebca z imenom „Atlant“), — v Kamniškem okraji: J. Škoficu iz Imovice se je namesti zbolelega „Gorenca“ dal drug žebec z imenom „Vtik“. Žebec „Gorenec“ se je pa vzel v cesarsko žebčarijo v Selo, da se ozdravi, in potem drugam dá. — Tako je dozdej v vsem skupaj 19 Pincgavskih žebcev v 17 krajih Gorenskega. Zadnjič kupljeni 4 žebci, posebno pa trije, so tako lepi, da bodo kaj veseli gospodarji, ki imajo kobile za plemo. Treba bo le, da lastniki teh žebcev jih prav skrbno gleštajo in ne prenapnó v plemstvu.

— Gospod dr. Poklukar se je kot zastopnik Kranjske dežele v soboto podal v Pešt, kjer so se v pondeljek začele obravnave delegacij. — Gospod dr. Costa je v nedeljo šel za teden dni v Benetke.

— Franc vitez Gariboldi, dozdej c. kr. okrajni sodnik v Vipavi, in pl. Zhuber, dozdej v Novem

*) To je istina po tem, kar smo sami videli.

**) Dajte svojim rojakom spodbudo, da si napravijo sušilnice, ki jih družba kmetijska po navodu g. Dolenca priporoča in s podobami razjasnuje v 2. zvezku svojih „Naznanil“ leta 1870.

mestu, prideta za c. kr. svétnika k deželni sodniji v Ljubljano.

— C. k. vojno ministerstvo na Dunaji je vsled povelja g. nadvojvode Leopolda častitega našega rojaka g. Viktora Kranjca, nadporočnika v 2. ženiškem polku na obrtniško razstavo v Moskvo poslalo. Ker je imenovani gospod mnogo zanimivega gradiva nabral, bode, kakor radostni slišimo, svoje potovanje v Moskvo in Petrograd nam obširno popisal.

— (*Vprašanje o „Matičnih“ zadevah.*) Zadnje „Novice“ so nam odprle oči, da smo v naglici premoteni podpisali ponudeni nam volilni list za Matične odbornike po nasvetu „Slov. Naroda“. Kaj nam je storiti o tej zadevi, ker hočemo, da bi bili izvoljeni kandidatje „Novični“?

Več Matičarjev.

Odgovor vredništva. Ljubljanski Matičarji, ravno tako v naglici premoteni, volijo še enkrat, in sicer v „Novicah“ nasvetovane možé ter ob enem preklicujejo na tem listu svoj prejšnji podpis.

— (*Za volitev 11 odbornikov Matice slovenske*) nasvetujejo „Novice“ še enkrat svojim prijateljem sledeče gospode:

a) izmed v Ljubljani stanovajočih: 1) dr. Jož. Poklukarja, 2) dr. Razlaga, 3) Fr. Sovana starejšega, 4) dr. Strbenca, 5) Ivana Tomšiča, 6) dr. Vončina, — b) izmed vnanjih: 1) M. Hermana, 2) Fr. Kosarja, 3) Drag. Šavnika, 4) dr. Tonkli-a, 5) Andr. Winkler-a. — Da priporočamo prave možé, nam je poročstvo to, da jih priporočajo tudi „Danica“, „Slov. Gosp.“ in „Glas“.

— (*O banki „Sloveniji“*) piše „Slov. Gosp.“ iz zanesljivega vira med drugim tako-le: „Pod predsedstvom g. dr. Coste imel je opravični svet 11. dne t. m. svojo drugo, prevažno sejo, v kateri smo v svojo zadovoljnost povzeli, da je sl. ravnateljstvo sploh, posebno pa še blagorodni g. dr. Costa neutrudljivo in na vsako stran previdno ravnal ter bitstveno pripomogel, da je banka ustanovljena in zdaj svoje delovanje pričinja. V 28 sejah je ravnateljstvo največ imelo opraviti s tem, kako spečati akcije, za ustanovljenje banke potrebne. Stvar bila je toliko teža, ker se je nasprotnik celó v osnovnem odboru našel, in ker razun par slovenskih listov je vse drugo novinarstvo proti početju več ali manj hujskalo; kljubu vsemu — reči smemo — zagrozenemu hujskanju je banka vendar našla na domači zemlji zadostne pomoči. Ko je bil g. Oliva, predsednik česke „životnostenske banke“, na svojem potovanju tudi v Ljubljani ter je zvedel, da se potrebno število delnic nepotrebno med narodom spečati hoče, se je kar začudil temu zanašanju in pravil, da je „životnostenska banka“ komaj polovico potrebnih delnic med narodom spečala, za drugo polovico pa pri denarnih bankah zastave iskati morala. Česar se tedaj g. Oliva vsled skušenj v svoji domovini pri nas nadjal ni, se je srečno dognalo. V najkrajšem času, ki se je kedaj enakim bankam dovolil, namreč v 6 mesecih, bilo je potrebno število: 3000 delnic od več ko tisoč delničarjev podpisanih in vplačanih. — Bankin kapital je zvečema na obresti vložen pri drugih denarnih društvih: pri podružnici graške eskomptne banke v Ljubljani blizo 70.000 gold., pri ljubljanski posojilnici 7000 gold., pri zagrebški eskomptni banki 70.000 gold. — Kar zadeva onih 20 delnic, ktere so se od začetka ustanovnikom v nagrado obljubile, je opravični svet gledé na to, da v pravilih, ki so edino veljavna za delničarje tako kakor za banko, o taci delnicah govora ni, z 8 proti 4 glasom sklenil, da se delnice brezplačno nobenemu ne dadó. Bilanco (pobot) med stroški in dohodki dozda je g. Žagar, kontrolor kranjske deželne blagaj-

nice, na tanko presodil in vse v najlepšem redu našel. Vseh stroškov (posebno mnogo stanejo tiskovine, pohištvo itd.) je do konca meseca avgusta t. l. 28.000 gld., kar je malo v primeri z osnovalnimi stroški pri drugih zavarovalnicah. Pri narodnem zavarovalnem društvu so znesli 72.000 gold.; pri „Ankerju“ se je v 12. letu plačal ostanek teh stroškov s 40.000 gold.; pri „Hazi“ 64.000 gold.; pri „Evropi“ 151.000 gold. — Osnovni stroški do preselitve osnovnega odbora v Ljubljano (meseca februarja t. l.), ki znašajo 6685 gld., so se dvakrat pretresli in vsaka revizija je podala to, da se pri teh stroških kaj znamenitega brez krivice odbiti ne dá. — Služba pravnega svetovalca se je odpravila. — Zastran glavnega tajnika se ni določilo nič, ker je težko prav sposobnega človeka dobiti, ter oni, ki bi za to bili, pretrde pogodbe stavljajo. — V službo so se vzeli: občno spoštovani gosp. France Kadilnik kot denarničar z 1000 gold. na leto; gosp. Stanič kot knjigovodja (Buchhalter) in korespondent z 2000 gold., in g. Drenik, dozda glavni agent Peštanske zavarovalne družbe v Ljubljani, kot načelnik oddelka za zavarovanje proti ognju z 1800 gold. Slednjič je definitivno postavljen za glavnega ravnatelja banke g. pl. Treuenstein, kteremu vsi ravnatelji, ki so imeli dovolj prilike, moža opazovati, častno spričevanje dajejo, da je v bankinih zadevah skoz in skoz izvedenec. Letne plače mu je odločene 3000 gold. — Živahna je bila razprava zastran plačila za ravnatelje (dr. Valenta, dr. Zarnik, K. Ahčin in A. Pirnat. Da bi se pa nekaj pri upravi prihranilo, je predlagal podpredsednik dr. Costa, naj se jim letna plača od 600 gold. na 400 brez listkov nazočnosti (Präsenz-Marke), ki so povsod v porabi, zniža. Ko so pa ravnatelji sami prejšnje plačilo zagovarjali in se je ravnatelj dr. Valenta zavezal, da hoče pod tem pogojem zastoj opravljati službo glavnega zdravnika pri oddelku za zavarovanje življenja je opravični svet z 9 proti 2 glasoma (dr. Costa in dr. Ulaga) ostal pri prejšnjem plačilu s 600 gold., znižal pa plačilo za prihodnje seje od 10 na 5 gld. — Dr. Costa, videvši, da gg. ravnatelji od pogoja ne odstopijo in da drugih sposobnih ravnateljev (ravnatelj more biti le ta, ki je podpisal 10 akcij) v Ljubljani ni, se je blagodušno odpovedal vsej nagradi, ktera je dozda za ves njegov nepopisljivi trud enaka bila kakor ostalih ravnateljev. Slava takemu nesebičnemu domoljubu! Naj le blagega moža gnjusno pikanje po časnikih ne vtrudi, da bi javno delovanje zarad vednega zbadanja žolčnatih peres odložil!“

— (*Slovenskim ljudskim učiteljem in domoljubnim šolskim prijateljem!*) Bliža se milo-veseli dan, 24. september, ko si bodo slovenski učitelji prvokrat podali roke v beli Ljubljani, in se bodo na podlagi mnogo nabranih skušenj resno posvetovali, kako bi se naše ljudske šole bolje in hitreje bližale pravi svrhi in da bi ž njimi širila se omika in blagostanje med narodom slovenskim. Zato ljubi bratje učitelji! in domoljubni šolski prijatelji obilo pridite iz vseh slovenskih pokrajin k temu učiteljskemu zboru in pokažite svetu, da ste pravi ljudski, narodni učitelji in domoljubi. Pri zboru bodimo pri glavnih stvaréh složni, v malenkostih svobodni, v vsem pa redni, domoljubni in pošteni! — Program prvega splošnega zbora slovenskih ljudskih učiteljev v Ljubljani 24. in 25. septembra pa je ta-le: — 23. septembra sprejem prihajajočih vdeleževalcev na kolodvoru. — 24. septembra ob 8. uri zjutraj maša v mestni farni cerkvi pri sv. Jakobu; ob 9. uri začetek zborovanja v deželni dvorani v reduti. — Po dokončanem zboru je skupno kosilo v gostilnici pri Virantu na Št. Jakobskem trgu; ob 3. po-

poldne je v deželni dvorani v reduti pevka skušnja za koncert, h kateri pridejo vsi učitelji pevci; ob 7. uri zvečer je v deželni dvorani v reduti veliki slovesni koncert ali učiteljska beseda; po koncertu pa je v narodni čitalnici skupna večerna zabava, katero napravi društvo „Glasbina Matica“ vzajemno s slovenskim učiteljskim društvom. — 25. septembra ob 9. uri je občni zbor društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem in ob 11. uri je občni zbor društva „Šole“. Ob 1. uri opoldne je skupno kosilo v veliki Tavčarjevi gostilnici na dunajski cesti. Ob 1½6. uri zvečer je v čitalnični dvorani občni zbor društva „Glasbine Matice“, h kateremu se vsi učitelji vljudno vabijo. Ob 1½8. uri zvečer je slovesna predstava v deželnem gledališču, katero slovensko dramatično društvo napravi na čast prvemu splošnemu zboru slovenskih učiteljev. — 26. septembra je izlet v Bled. Vdeleževalci zberó se ob 6. uri zjutraj na kolodvoru in ob ¼4. uri odpeljejo se z gorenskim vlakom do postaje Lesce-Radoljca, od koder gredó potem peš na blejsko jezero, in na večer vrnejo se po tej poti nazaj v Ljubljano. — Vse te dni, to je, od 23. do 27. t. m., vsaki dan od 8. do 12. in popoldne od 2. do 5. ure bode v bližnjih šolskih sobah v reduti odprta razstava učil, in 25. t. m. bode tudi odprt deželni muzej v licealnem šolskem poslopju. — V učiteljsko zbornico v reduti iti dovoljeno je le tistim, ki imajo vstopnico od centralnega odbora. Vstopnice dobivajo se do zadnjega dneva pri društvem prvosedniku A. Praprotniku, dan zborovanja, to je 24. t. m. pa pred vhomom v zbornico. Učitelji z vstopnico imajo prosti vhom h koncertu in k vsem drugim zabavam. Neučitelji plačajo pri koncertu 30, pri razstavi pa 10. kr. vstopnine.

Prošnja. Domoljubne šolske prijatelje vljudno prosimo, da bi odboru (v reduti v sobi I. razreda) blagovolili naznaniti, če morejo učiteljem pripustiti kako sobo za prenočevanje, in če sploh hočejo prišlim učiteljem in za to zborovanje kakor koli kaj pomoči.

Centralni odbor prvega splošnega zbora slov. učiteljev.

— (*Preširnova slovesnost*) v Vrbi na Gorenskem, ktere se je nad 4000 ljudi iz okolice in raznih slovenskih deželá vdeležilo, se je 15. dne t. m. ob najugodnejšem vremenu dobro izvršila. V povzdigo te slavnosti pa so največ pripomogli pevci, kateri so z jako dobro izbranimi pesmami si največo hvalo zaslužili in poslušalce najbolj navdušili.

— (*Vabilo visokočastitim duhovnom ljublj. škofije.*) 22. dne t. m. ob 5. uri popoldne naj se v semeniški jedilnici vsi, ki morejo priti, zberó na posvetovanje o načrtu pravil, za duhovsko podporno društvo, v „Danici“ naznanjenih.

Fr. Kramar,
kanonik in semeniški vodja.

— (*Pobirki iz časnikov.*) „Tagblatt“ in „Laibacherica“ sta o ustavnem uporú deželnega odbora zoper ukaz vladni, da vsa poročila dež. odbora morajo slovenska in nemška biti, — in „Tagblatt“, da sta dr. Bleiweis in Praprotnik šla poslušat v učiteljsko nadaljevalnico, tako surovo pisarila te dni o dr. Bleiweis-u, dr. Costi in Praprotniku, da nam je celi slovník psóvk časnika „Deutsche Zeit.“ v spomin stopil, s kterimi so se unidan Nemci med sabo pitali, kakor: „elendeš Gefächter“, „freche Lümpe“, „Landesverrätther“, „politische Spitzbuben“ itd. Z enacimi psóvkami sta padla ta časnika na omenjene možé. Drugi pot več o tej „nemški kulturi“, za katero je beseda „hundsgemein“ še prelepa.

„Glasbeni matici“

so do 10. dne t. m. pristopili sledeči gospodje:

a) kot ustanovni udje:

Gospodje: dr. Bleiweis J., dr. Costa, Drenik Franjo, asekur. uradnik, Jentl Anton, trgovec, grof Lanthieri, grajščak v Vipavi, Rudež Karol, grajščak v Grac. Turnu, Sovan Franjo, trgovec, Valenta Vojteh, uradnik pri magistratu.

b) kot podporni udje:

Gospodje: Benedikt Jurij, kaplan v Ponikvi, Ravnikar Franjo, deželni blagajnik, gospá Ravnikar Franja, Ditrih Andrej, trgovec v Vipavi, dr. Ambrožič Franjo, Nedved Anton, učitelj glasbe in petja, Förster Anton, učitelj glasbe in petja, dr. Bleiweis Karol, Grasselli Peter, Bučar Viktor, trgovec, Žagar Dragotin, dežel. blag. kontrolor, Gutman Emil, Arce Rajko, poštni oficijal, Strzelba Jože, trgovec, Kham Ivan, restavrant, Potokar Jože, poštni oficijal, Hohn Hugo, poštni oficijal, Premk Anton, poštni oficijal, Gruden Ivan, davkarski oficijal, Toman Janez, posestnik v Kamni gorici, Žvanut Matija, trgovec v Trstu, Iber Franjo, Vrhunec Tone, Dolhar, ključarski mojster, Ahčin Franjo, župnik v Lokvi v Istri, Stare Jože, profesor v Novem mestu, dr. Razlag, Kestel J., poštni kontrolor, Tavčar Jurij, učitelj, dr. Vošnjak, gospodičina Potočnikova Marija, gospod Vilhar Ivan, Kristan Jože, glavni zastopnik banke „Slavije“, Jeločnik Anton, Goričnik, trgovec, Petričič, trgovec, Murnik Janez, deželni odbornik, Horak Janez, posestnik, Železnikar Ivan, uradnik „Slovenije“, Fes, uradnik „Slovenije“, Mihelač J., bukvovez, Oblak Jože, notarijatski uradnik.

(Dalje prihodnjič.)

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — „Ost und West“ naznanja, da shod federalistov avstrijskih je 22. dne oktobra v Insbruku.

— Dunajski časniki pripovedujejo, da namesto vojnega ministra Kuhna pride fml. Mollinary, in da minister baron Lasser bode ces. namestnik v Lincu.

Česko. — V Pragi so zaporí odličnih narodnih mož na dnevnem redu; za dr. Škrejšovskem, lastnikom „Politike“, so zaprli zadnje dni tudi dr. J. Gregra, lastnika „Nar. Listov“ in dr. Škrejšovskega, brata unega.

Ogersko. Iz Pešta. — Zborovanje delegacij se je začelo 16. dne t. m. Presvitli cesar je sprejel delegate in govoril z vsacim. Dr. Poklukarja je vprašal: ali bode letošnja letina na Kranjskem ugodnejša memo lanske; dr. Poklukar je med drugim milostljivi skrbi cesarjevi priporočal servitutne zadeve. — Iz proračuna, kije predložen delegacijam, se vidi, da za vojaščino znašajo redni stroški 86 milijonov gold., neredni pa 11 milijonov in 205.072 gold., tedaj skupaj 97 milijonov in 205.072 gold., po takem je blizo 7 milijonov več memo lani. — Ogerski zbor je v delegacijo poslal samo Deakovce; tedaj levica zopet ne bode zastopana. Gledé hrvaških delegatov se je hrvaški klub porazumel z Deakovim in izpuščena sta vendar magjarona Julij Jelačić in Živković, in izbrana sta Miškatović in grof Stef. Erdödy.

Nemčija. — Berolin spava na svojih lavorih. Bismark se raduje o „nemški gloriiji“ in nastavlja hudo borbo proti katolikom in škofom nemškim; al škofje ne dremlejo; sklicali so škofovski zbor na 17. dne t. m. v Fuldo, da odločijo, kako se bodo ponašali proti vladi.